Муниципальное бюджетное образовательное учреждение «Полянская средняя общеобразовательная школа»

«Рассмотрено»
На заседании методического объединения учителей гуманитарного цикла МБОУ «Полянская СОШ»
Протокол № 1
от «28_» августа 2019г
Руководитель МО Сабирзянова Г.Г. /____________

«Согласовано»
Заместитель директора по УВР МБОУ «Полянская СОШ»
Кузьмина О.В. /____________

Протокол № 1 от «28» августа 2019 г

«Утверждаю»
Директор МБОУ «Полянская СОШ»
Ашмарина О.А./____________
Приказ № 114
от «28» августа 2019 г

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА
по родной литературе основного общего образования
5 класс

Год разработки: 2019
Срок реализации: 2019-2020

Программу составила:
Сафиуллова Минезия Равиловна
учитель татарского языка и литературы,
1 кв. категории

ПОЯСНИТЕЛЬНАЯ ЗАПИСКА

Составлена на основе: основной образовательной программы основного общего образования МБОУ «Полянская СОШ» по родной(татарской) литературе, авторской программы учебного предмета «Татарская литература» для общеобразовательных организаций с обучением на русском языке под редакцией Мотигуллинной А. Р., Ханнанова Р. Рабочая программа рассчитана на 35 часов год, 1 час в неделю в соответствии с примерной программой общего образования и Государственным образовательным стандартом
Учебный план МБОУ «Полянская СОШ» Спасского муниципального района РТ

Основная образовательная программа основного общего образования МБОУ «Полянская СОШ»

ЛИЧНОСТНЫЕ, МЕТАПРЕДМЕТНЫЕ И ПРЕДМЕТНЫЕ РЕЗУЛЬТАТЫ ОСВОЕНИЯ КОНКРЕТНОГО УЧЕБНОГО ПРЕДМЕТА

Личностные результаты:

• воспитание российской гражданской идентичности: любовь и уважение Отечеству, чувство гордости за свою Родину, знание истории языка, культуры родного края, основ культурного наследия Татарстана, народов России и всего человечества, усвоение гуманистических и традиционных ценностей многонационального российского общества, воспитание чувства долга и ответственности перед Родиной;

• формирование целостного мировоззрения, соответствующего современному уровню развития науки и общественной практики, учитывающего культурное, социальное, духовное многообразие явлений;

• формирование осознанного, уважительного и доброжелательного отношения к другому человеку, его мнению, культуре, языку, вере, гражданской позиции; культурным, языковым, религиозным ценностям народов России и всего мира;

• формирование готовности и способности обучающихся к саморазвитию и самообразованию на основе мотивации к обучению и познанию, осознанному выбору образования на базе ориентировки в мире профессий и профессиональных предпочтений с учетом познавательных интересов;

• самостоятельная организация учебной деятельности; оценивание своих учебных достижений, поведения, черт своей личности, своего эмоционального состояния; соблюдение норм поведения в социуме; владение умениями совместной деятельности в полиэтническом коллективе; оценка своей деятельности с точки зрения нравственных норм и эстетических ценностей; использование своих прав и выполнение своих обязанностей как гражданина полиэтнического, поликонфессионального государства;

• освоение социальных норм, правил поведения, ролей и форм социальной жизни в группах и сообществах; участие в школьном самоуправлении и общественной жизни в пределах возрастных компетенций с учётом религиозных, этнокультурных, социальных и экономических особенностей;

• формирование нравственных чувств и нравственного поведения, осознанного отношения к собственным поступкам;

• формирование коммуникативной компетентности в общении и сотрудничестве со сверстниками, старшими и младшими в процессе образовательной, общественной, учебно-исследовательской, творческой и других видов деятельности;

• формирование основ экологической культуры на основе признания ценности жизни во всех её проявлениях и необходимости ответственного отношения к окружающей среде;

• осознание значения семьи и общества, уважительное и заботливое отношение к членам своей семьи;

• развитие эстетического осознания через освоение художественного и культурного наследия народов Татарстана, России и всего мира.

Метапредметные результаты изучения татарской литературы в инокультурной среде:

• умение самостоятельно определять цели своего обучения, ставить и формулировать для себя новые задачи в учёбе и познавательной деятельности;

• умение самостоятельно планировать пути достижений целей; соотносить свои действия с планируемыми результатами, осуществлять контроль своей деятельности в процессе достижения результата;

• владение основами самоконтроля, самооценки, принятия решений и осуществления осознанного выбора в учебной и познавательной деятельности;

• умение создавать, применять и преобразовывать знаки и символы, модели и схемы для решения учебных и познавательных задач;

• умение читать и понять суть художественного произведения, осознанно использовать речевые средства в соответствии с задачей коммуникации, для выражения своих чувств, мыслей, потребностей;

• умение строить связанное речевое высказывание в зависимости от типа коммуникации и ситуации;

• формирование и развитие компетентности в области использования информационно-коммуникационных технологий.

Предметные результаты выпускников на уровне основного общего образования по татарской литературе выражается в следующем:

• понимание ключевых проблем изученных произведений татарского фольклора, фольклора народов России и всего мира; татарской классической и современной литературы, литературных взаимосвязей и взаимовлияний;

• осознанное беглое чтение текстов различных стилей и жанров; проведение смыслового анализа текста; использование различных видов чтения (ознакомительное, просмотровое, поисковое и др.);

• владение элементарной литературоведческой терминологией при обсуждении художественного произведения;

• умение пересказать содержание прозаического произведения или отрывка, используя цитаты из текста, отвечать на вопросы по прослушанному или прочитанному тексту;

• умение устанавливать связи между фольклорными и художественными произведениями разных народов на уровне тематики, проблематики, образов (по принципу сходства и различия);

• владение навыками сопоставления произведений татарской литературы с произведениями литератур других народов и этносов самостоятельно (или под руководством учителя), определяя линии сопоставления, выбирая аспект для самостоятельного анализа;

• владение монологической и диалогической речью; умение вступать в речевое общение; участвовать в диалоге (понимать точку зрения собеседника, признавать право на иное мнение); создание письменных высказываний, адекватно передающих прослушанную и прочитанную информацию;

• использование выразительных средств языка в соответствии с коммуникативной задачей, сферой и ситуацией общения; использование для решения познавательных и коммуникативных задач различных источников информации, включая энциклопедии, словари, Интернет-ресурсы и другие базы данных;

• использование приобретенных знаний и умений за рамками учебного процесса, то есть в практической деятельности и повседневной жизни.

ПЛАНИРУЕМЫЕ РЕЗУЛЬТАТЫ ОСВОЕНИЯ

Результатами освоения Примерной рабочей программы 5-9 классов является овладение учащимися знаниями, формирующими их мировоззрение, духовно-нравственные качества и эстетический вкус; овладение умениями, востребованными в повседневной жизни, позволяющими ориентироваться в окружающем мире; использование своих прав и выполнение своих обязанностей как гражданина полиэтнического, поликонфессионального государства; владение основами самоконтроля, самооценки, принятия решений и осуществления осознанного выбора в учебной и познавательной деятельности; умение читать и понять суть художественного произведения, осознанно использовать речевые средства в соответствии с задачей коммуникации; понимание ключевых проблем изученных произведений татарского фольклора, фольклора народов России и всего мира; владение элементарной литературоведческой терминологией; владение навыками сопоставления произведений татарской литературы с произведениями литератур других народов и этносов; владение монологической и диалогической речью; умение вступать в речевое общение; участвовать в диалоге (понимать точку зрения собеседника, признавать право на иное мнение); создание письменных высказываний; использование приобретенных знаний и умений за рамками учебного процесса.

УКЫТУНЫҢ КӨТЕЛГӘН НӘТИҖӘЛӘРЕ

Укытуның шәхси нәтиҗәләре

Төп гомуми белем бирү баскычын тәгәлләгәндә, укучының үзенә һәм үзенең әйләнә-тирәсендәге кешеләргә, тормыштагы яшәеш проблемаларына карата түбәндәге **шәхси кыймматләре формалашкан булуы күзаллана**:

– шәхесара һәм мәдәниятара аралашуда туган телгә карата ихтирамлы караш булдыру һәм аны яхшы өйрәнү теләге тудыру;
– әхлакый кагыйдәләрдә ориентлашу, аларны үтәүнең мәҗбүрилеген аңлау;
– әдәби әсәрләрдәге төрле тормыш ситуацияләренә һәм геройларның гамәлләренә гомумкешелек нормаларыннан чыгып бәя бирү;
– "гаилә", "туган ил", "мәрхәмәтлелек", төшенчәләрен кабул итү, "башкаларга карата түземлелек, кайгыртучанлык", "кеше кадерен белү" кебек хисләр формалашу.

Укытуның метапредмет нәтиҗәләре

Төп белем бирү баскычында туган тел һәм әдәбиятны укыту, танып белү чарасы буларак, укучыларның фикер йөртү, интеллектуаль һәм иҗади сәләтләрен үстерүгә, шулай ук, реаль тормышта туган проблемаларны хәл итү өчен кирәк булган универсаль уку гамәлләрен (***танып белү, регулятив, коммуникатив)*** формалаштыруга хезмәт итә.

Танып белү нәтиҗәләре:

– фикерләүне үстерү белән бәйле психик функцияләр: логик фикерләү, сәбәп-нәтиҗә бәйләнешләрен табу, индуктив, дедуктив фикерли белү;
– иҗади һәм эзләнү характерындагы проблеманы билгеләү, аларны чишү өчен алгоритм булдыру;
– объектларны чагыштыру, классификацияләү өчен уртак билгеләрне билгеләү;
– төп мәгълүматны аеру, укылган яки тыңланган мәгълүматның эчтәлегенә бәя бирә белү;
– тиешле мәгълүматны табу өчен, энциклопедия, белешмәләр, сүзлекләр, электрон ресурслар куллану.

***Регулятив нәтиҗәләр*:**

– уку хезмәтендә үзеңә максат куя, бурычларны билгели белү;
– эш тәртибен аңлап, уку эшчәнлеген оештыра, нәтиҗәле эш алымнарын таба белү;
– уку эшчәнлеге нәтиҗәләрен контрольгә ала белү;
– билгеләгән критерийларга таянып, эш сыйфатына бәя бирә белү;
– укудагы уңышларның, уңышсызлыкларның сәбәбен аңлый, анализлый белү;
– ихтыяр көче, максатчанлык, активлык кебек сәләтләрне формалаштыру;
– дәрескә кирәкле уку-язу әсбапларын әзерли һәм алар белән дөрес эш итә белү;
– дәрестә эш урынын мөстәкыйль әзерли белү һәм тәртиптә тоту күнекмәләрен үстерү.

***Коммуникатив* нәтиҗәләр:**

– әңгәмәдәшеңнең фикерен тыңлый, аңа туры килерлек җавап бирә белү;
– әңгәмәдәш белән аралашу калыбын төзү;
– аралаша белү сәләтен үстерү (аралашучанлык, хислелек, эмпатия хисләре);
– парларда һәм күмәк эшли белү;
– мәгълүматны туплау өчен, күмәк эш башкару;

–әңгәмәдәшең белән сөйләшүне башлый, дәвам итә, тәмамлый белү.

Укытуның шәхескә кагылышлы нәтиҗәләре:

- укучыларда үткәнебезгә, тарихыбызга карата игътибар тәрбияләү;
- белемгә омтылыш тәрбияләү;
- белем алырга, кешеләргә файда китерергә, игелекле булырга омтылу.
- табигатькә карата сакчыл караш тәрбияләү, табигатьтә үз-үзеңне тоту кагыйдәләрен ныгыту, яхшылык эшләргә өндәү;
- ата-анага, олыларга карата хөрмәт тәрбияләү;
- кешелеклелек, намуслылык, гаделлек сыйфатларына карата хөрмәт тәрбияләү;
- хезмәткә, хезмәт кешесенә ихтирам тәрбияләү;
- укучыларда бер-берләренә карата ихтирам, дуслык хисләре тәрбияләү, әдәплелек кагыйдәләрен төшендерү.

УКЫТУ ПРЕДМЕТЫНЫҢ ЭЧТӘЛЕГЕ(СОДЕРЖАНИЕ)

Федераль базис укыту планында каралганча, 5 нче сыйныфта туган тел әдәбиятын өйрәнүгә атнасына 1 сәгать исәбеннән елга 35 сәгать бирелә, бу Татарстан Республикасының базис укыту планына туры килә. Программа ФДББС таләпләренә нигезләнеп эшләнелде.

Укучылар урта сыйныфларда халык авыз иҗаты әсәрләреннән әкият жанрын өйрәнә башлыйлар XIX, XX йөз әдәбиятларыннан иң яхшы әсәрләр белән, язучыларның тормыш юлы һәм иҗаты белән танышалар. Сөйләм күнекмәләрен камилләштерүгә, бәйләнешле сөйләмнәрен, иҗади эш күнекмәләрен ныгытуга махсус рубрикалар бирелә.

Программаның эчтәлеге түбәндәге бүлекләрдән тора һәм әлеге бүлекләр буенча үтәлергә тиешле минимумны чагылдыра.

Борын- борын заманда/ В давние времена(5 ч.) Фольклор – халыкның коллектив иҗат җимеше. Анда халыкның теләк-омтылышының чагылышы. Фольклорның вариантлы булуы. Фольклор әсәрләренең төрләре, жанрлары. Балалар фольклоры (бишек җырлары, табышмаклар, тизәйткечләр һ.б.). Фольклор. Халык авыз иҗаты. Татар халык әкиятләре. Халык прозасының бер төре буларак әкиятләр. Әкиятләрнең хайваннар турында, тылсымлы, тормыш-көнкүреш төрләре булуы. Әкиятләргә салынган мәгънә. Татар халык әкияте «Өч кыз». Рус халык әкияте «Төлке белән Алёнушка».

Устное народное творчество – духовное наследие народов. Изображение в них национального колорита, менталитета народов. Система образов в произведениях устного народного творчества. Поэтические особенности произведений фольклора: сравнения, олицетворения, метафоричность, аллегоричность. Сказки, их виды. Герои сказок. Поэтические особенности народных сказок. Отражение психологии и идеалов народов в сказках.

Детский фольклор (колыбельные песни, загадки, скороговорки др.). Фольклор. Устное народное творчество. Татарские народные сказки.. Сказки о животных, магических, жизненно-бытовых видах. Татарская народная сказка «Три девочки». Русская народная сказка «Лиса и Алёнушка».

Әкият яздым, укыгыз/ Написал сказку, читайте(5ч.)Халык әкиятләреннән үсеп чыккан автор әкиятләре турында мәгълүмат. Аларның уртак һәм аермалы яклары. Автор әкиятләрендә халык әкиятләренең мотивлары, образларының үстерелеше.

Каюм Насыйри. Тормыш юлы турында мәгълүмат. «Патша белән карт» әкияте. Халыкның бер вәкиле булган тапкыр карт образы, аның зирәклеге.

Габдулла Тукай. Әдип турында мәгълүмат. «Су анасы» әкият-поэмасы. Әкият-поэмада кеше һәм табигать мөнәсәбәтләре. Су анасы мифик образы. Әсәрдә малай образының бирелеше, аңа салынган мәгънә.

Информация об авторских сказках, выросших из народных сказок.. В сказках автора - мотивы, образы народных сказок. Каюм Насыри. Информация о жизненном пути. Сказка «царь и старик». Один из представителей народа образ старого человека и его мудрости. Информация про Габдуллы Тукая.. Сказка-поэма «Су анасы». В сказке-поэме человеческие и природные отношения. Водяная мифическая образ.

Белем баскычлары/Система образования(5ч.)Белемгә омтылу. «Мөхәммәдия» мәдрәсәсе турында мәгълүмат. Мәдрәсәнең 1882 нче елда Казанда ачылуы. Анда белем алучыларның шәкертләр дип аталуы. Казанның Татар укытучылар мәктәбе турында мәгълүмат.

Казан университеты турында мәгълүмат. Аның 1804 нче елның 17 нче ноябрендә ачылуы. Анда Карл Фукс, Илья Березин, Николай Лобачевский эшләве. Анда белем алган атаклы кешеләр. Хәзер аның Казан (Идел буе) федераль университеты дип аталуы.

Стремление к знаниям. Информация о медресе «Мухаммадия». Открытие медресе состоялось в Казани в 1882 году. Учащиеся называют шакирдами. Информация о Казанском университете. Его открытие 17 ноября 1804 года. Работал там Карл Фукс, Илья Березин, Николай Лобачевский. Знаменитые люди, которые там учились. Сейчас носит название Казанский (Приволжский) федеральный университет.

Балачак — хәтерләрдә мәңге калачак/ Детство-останется в памяти вечно -(5 ч.)Габдулла Тукайның «Исемдә калганнар» әсәреннән өзек. Әсәрдә кечкенә Тукай образының бирелүе. Автобиографик әсәр герое белән Тукай арасында уртак һәм аермалы яклар. Кечкенә Габдулланың Хаҗиморат Казаковның «Бәләкәй Апуш» картинасында сурәтләнеше. Габдулла Тукайның Кырлайдагы музее. Музей урнашкан төбәк. Андагы истәлекле экспонатлар.Теоретик мәгълүмат. Мемориаль комплекс.

Г. Тукай. Автобиографическая повесть «Исемдә калганнар» / «Оставшиеся в памяти». Анализ образа повествователя: маленький Апуш и поэт Габдулла. Содержание произведения. Отражение образа Тукая в изобразительном искусстве и литературе. Ознакомление с картиной Х. Казакова «Кечкенә Апуш» / «Маленький Апуш», рассказом Р. Батуллы «Тукай-Апуш», путешествие в музей Г. Тукая в деревне Кырлай Арского района РТ.

Ватаным өчен/ За Родину(5ч.)Муса Җәлилнең «Сагыну», «Соңгы җыр» шигырьләре. Аларга салынган хисне аңлау. «Алтынчәч»либреттосыннан өзек өйрәнү. Либреттоның әкияткә һәм дастанга нигезләнеп язылган булуы. Аның төп каһарманнары: Тугзак ана, Җик, Алтынчәч. Нәҗип Җиһановның либреттога музыка язуы. Композиторның иҗаты. Муса Җәлил исемендәге Татар дәүләт академия опера һәм балет театры турында мәгълүмат.

Фатих Кәримнең «Кыр казы», «Ватаным өчен», «Сөйләр сүзләр бик күп алар...» шигырьләре. Аларда Туган илне саклау, ярату хисләренең салынган булуы.

Жизнь и творчество М. Джалиля. Изучение стихотворения «Сагыну» / «Тоска», «Соңгы җыр» / «Последняя песня», либретто «Алтынчәч» / «Золотовалосая» (фрагментарно). Ознакомление с творческими биографиями композитора оперы Н. Джиганова и исполнительницы главной арии М. Булатовой. Татарский государственный академический театр оперы и балета имени М.Джалиля.

Искусствоведческие термины: либретто, опера, ария.

Жизнь и творчество Ф. Карима. Изображение поэтом суровых условий войны в стихотворениях «Кыр казы» / «Дикая гусь», «Сөйләр сүзләр бик күп алар...» / «Много слов не высказано…». Привитие чувства долга перед Родиной.

Кояшлы ил – бәхет иле/ Солнечная страна-страна счастья - 5 ч. Нәби Дәүлинең «Бәхет кайда була?» шигырендә бәхет эзләү һәм табу кебек фәлсәфи мәсьәләнең чишелеше. Лирик герой өчен бәхетнең үзе яшәгән җирдә булуы. Теоретик төшенчә. Шигырь. Ритм. Рифма.

Фатих Хөснинең «Чыбыркы» хикәясе. Автор турында белешмә. Хикәядә малайның үз эшләре өчен җавап бирүе. Авторның бала психологиясен ачу үзенчәлеге.

Мәгъсүм Хуҗинның «Туган көн» хикәясе. Олыларга игътибарлы булырга өйрәтү. Кешеләрнең күңелен күтәрү - зур бәхет булуын ачыклау.

В стихотворении Наби Даули «Где счастье?» есть решение философской задачи и поиска счастья. Для лирического героя счастье находится там, где он живет. Теоретическое понятие. Стихотворение. Ритм. Рифма. Рассказ Фатиха Хусни «Чыбыркы». Справка о авторе. В рассказе, как мальчик отвечает за свои дела. Особенности раскрытия детской психологии автора. Рассказ Хузина «День рождения». Обучение взрослых быть внимательными. Поднять настроение людей - выяснить, что это большое счастье.

Кеше – табигать баласы/Человек- дитя природы(3ч.)Мөдәррис Әгъләмовның «Матурлык минем белән» шигыре. Матурлыкны табигатьтән эзләү мотивы. Табигатьнең кешеләргә мәрхәмәтле булуы, аны сакларга кирәклеген төшендерү.

Рәссам Иван Иванович Шишкин иҗаты. Аның Татарстан белән бәйле язмышы. Иҗаты. Елның дүрт фасылы. Аларның һәрберсе үзенчә матур булуы.

Стихотворение Мударриса Аглямова «Красота со мной». Мотив поиска красоты от природы. Объяснить, что природа снисходительна к людям, ее надо беречь. Творчество художника Ивана Ивановича Шишкина. Его судьба, связанная с Татарстаном. Творчество. Четыре периода года. Каждый из них по-своему красив.

Эш беткәч көләргә ярый/ Когда работа закончена, можно посмеяться – (2ч.)Теоретик төшенчә. Юмор. Шәүкәт Галиевның «Ул кем?» «Әллә кем», «Мәрзия мәсьәләсе» шигырьләре. Шагыйрьнең табышмак, юмористик шигырьләрендә бала хисләренең ачылышы.

Теоретическое понятие. Юмор. Шаукат Галиева «Кто он? Стихи «Кто то » . Открытие детских чувств в загадочных, юмористических стихах поэта.

Әдәби әсәрләр минимумы

К. Насыйри, "Патша белән карт"әкияте;
Г. Тукай, "Су анасы" әкият-поэмасы;
М. Җәлил, "Алтынчәч" (либреттодан өзек);
Ф. Кәрим, "Кыр казы" шигыре;
Ф. Хөсни, "Чыбыркы" (хикәясеннән өзек);
М. Әгъләм, "Матурлык минем белән" шигыре;
Н. Дәүли, "Бәхет кайда була?" шигыре.

Ятлау өчен тәкъдим ителә торган әсәрләр:

Дәрдемәнд. "Кил, өйрән..."
Ф.Кәрим. "Сөйләр сүзләр бик күп алар..."
Әхмәт Рәшитов. Кояшлы ил — бәхет иле.
Р.Фәйзуллин. "Табигать кочагында".

Эш программасын тормышка ашыру өчен Россия Федерациясенең Мәгариф һәм Фән министрлыгы тарафыннан тәкъдим ителгән дәреслекләр исемлегендә түбәндәге дәреслек күрсәтелә: Татар әдәбияты: рус телендә төп гомуми белем бирү оешмалары өчен дәреслек (татар телен өйрәнүче укучылар өчен). 5нче с-ф. Ике кисәктә. 1,2 нче кисәкләр / Ә.Р.Мотыйгуллина Р.Г.Ханнанова, Л.К.Хисмәтова; [рәссамы Диләрә Нәүрүзова] Казан: "Мәгариф – Вакыт" нәшр., 2014.

Бу дәреслекнең ФДББС гриф тамгасы бар һәм ул Россия Федерациясенең Мәгариф һәм Фән министрлыгы тарафыннан тәкъдим ителгән дәреслекләр исемлегенә кертелгән, Татарстанның Мәгариф һәм Фән министрлыгы тарафыннан кабул ителгән.

Туган тел әдәбиятыннан еллык арадаш аттестация эше еллык йомгаклау билгесе итеп куела.

ТЕМАТИК ПЛАНЛАШТЫРУ

Төп темалар	**Укучыларның төп эшчәнлегенә характеристика**	**Сәгать саны**
Борын-борын заманда.	Халык авыз иҗатына гомуми күзаллау ясау, рус халык авыз иҗаты белән чагыштыру. Әкиятләрнең хайваннар турында, тылсымлы, тормыш-көнкүреш төрләре булуын аеру. Әкиятләрне укып чыгу һәм тирәк сораулар буенча анализлау, гомумиләштереп, нәтиҗәләр чыгару.	5
Әкият яздым, укыгыз...	К.Насыйриның тормыш юлы һәм иҗаты турында белемнәрне үзләштерү, «Патша белән карт» әсәрен өйрәнү. Г.Тукайның тормыш юлы һәм иҗаты турында белемнәрне үзләштерү, «Су анасы» әкиятен өйрәнү. Сайлап алып уку, укыганны анализлау, үз фикереңне тексттан дәлилләр табып исбатларга өйрәнү. Уйлап язган яки башка авторларныкы булган, тәрҗемә иткән әкият һәм фантастик әсәрләрне китапчык итеп, рәсемнәр белән бизәп, сыйныфташларга тәкъдим итү.	5
Белем баскычлары.	«Мөхәммәдия» мәдрәсәсе, Казанның Татар укытучылар мәктәбе, Казан университеты турында уку, укыган текстны аңлап, тарихи күзәтү ясау. Укыган әсәрләргә карата үз фикереңне белдерә, иптәшләреңнең фикерен тыңлый белү.	5
Балачак — хәтерләрдә мәнге калачак...	Г.Тукайның «Исемдә калганнар» автобиографик әсәре аша аның балачагы белән танышу**.** Габдулла Тукайның Кырлайдагы музее белән дәреслектәге белешмә һәм өстәмә материаллар аша танышу.	5

Ватаным өчен.	Муса Җәлилнең тормыш юлы һәм иҗаты турында белемнәрне үзләштерү. Муса Җәлилнең «Алтынчәч» әсәрен өйрәнү, «опера», «либретто» төшенчәләре белән танышу. Фатих Кәримнең тормыш юлы һәм иҗаты турында белемнәрне үзләштерү, шигырьләрен өйрәнү. Сәнгатьле уку өстендә эшләү, сорауларга җавап	5
Кояшлы ил – бәхет иле.	Язучыларның иҗатына күзәтү ясау, әсәрләрен укып, сораулар, биремнәр ярдәмендә эчтәлеген аңлау, әсәрләр буенча фикер алышу, аларга бәя бирү. Шигырьләрне сәнгатьле итеп уку; бәхет, хезмәт, хезмәткә ихтирам турында фикер алышу. Укыган әсәрләргә карата үз фикереңне белдерә, иптәшләреңнең фикерен тыңлый белү.	5
Кеше – табигать баласы.	Табигатьтә үз-үзеңне тоту кагыйдәләрен кабатлау һәм ныгыту. Рәссам И.И. Шишкинның тормыш юлы һәм иҗаты белән дәреслектәге белешмә һәм өстәмә материаллар аша танышу. Картина аша әйтергә теләгән фикерләрне сүз белән әйтергә өйрәнү.	3
Эш беткәч көләргә ярый.	Дәреслектәге белешмә һәм өстәмә материаллар аша язучыларның һәм шагыйрьләрнең тормыш юлы һәм иҗаты белән танышу; аларның проза һәм лирик әсәрләрен өйрәнү, сораулар һәм биремнәр аша әсәрләрнең эчтәлеген анализлау. Геройларга бәяләмә бирү. Язучы һәм шагыйрьләрнең көлкеле әсәрләрен белү.	2
Барлыгы		**35**

КАЛЕНДАРЬ-ТЕМАТИК ПЛАН

№	Дәрес темасы	Сәгать саны	Үткәрү вакыты	
			план	факт
	Борын-борын заманда /В давние времена. – 5 сәгать			
1.	Татар халык әкиятләре/ Татарские народные сказки	1	3.09	
2.	Татар халык әкияте «Өч кыз». Әкияттәге уңай һәм тискәре образлар/ Татарская народная сказка “Три девочки” Положительные и отрицательные образы в сказке.	1	10.09	

3.	Татар халык әкияте «Өч кыз». Әкиятне сәхнәләштерү/ Татарская народная сказка «Три девочки». Постановка сказки	1	17.09	
4.	Рус халык әкияте «Төлке белән Алёнушка»/ Русская народная сказка «Лиса и Алёнушка»	1	24.09	
5.	Әкият сөйлим,тыңлагыз. Иҗади эшләр дәресе/ Рассказываю сказку, слушайте. Урок творческих работ	1	1.10	
	Әкият яздым, укыгыз/Сказку написала,прочитайте - 5 сәгать			
6.	Каюм Насыйри. Тормыш юлы турында мәгълүмат./ Каюм Насыри. Информация о жизненном пути.	1	8.10	
7.	*«Патша белән карт» әкияте/Сказка «царь и старик»*	1	15.10	
8.	Габдулла Тукай. Әдип турында мәгълүмат/ Габдулла Тукай. Информация об авторе	1	22.10	
9.	*«Су анасы» әкият-поэмасы/Сказка –поэма “Водяная”*	1	29.10	
10.	**Проект-дәрес** “Әкият*«Су анасы» әкият-поэмасы.* яздым, укыгыз...” /Проект-урок.”Водяная”	1	12.11	
	Белем баскычлары/ Система образования - 5 сәгать			
11.	Белемгә омтылу. «Мөхәммәдия» мәдрәсәсе турында мәгълүмат/ Стремление к знаниям. Информация о медресе «Мухаммадия»	1	19.11	
12.	Казан университеты турында мәгълүмат/ Информация о Казанском университете	1	26.11	
13.	Гаяз Исхакый турында мәгълүмат/ Информация о Гаязе Исхаки	1	3.12	
14.	Гаяз Исхакыйның «Мөгаллим» пьесасы./ Пьеса Гаяза Исхаки «Мугаллим».		10.12	
15.	**БСҮ “Т**елләр белүнең әһәмияте”/ Значение знания языков»	1	17.12	
	Балачак — хәтерләрдә мәнге калачак/ Детство-останется в памяти вечно - 5 сәгать			
16.	Габдулла Тукайның «Исемдә калганнар» әсәреннән өзек/ Отрывок из произведения Габдуллы Тукая «Остались в памяти»	1	24.12	
17.	«Исемдә калганнар» әсәрендә балачак темасы.\ Тема детства в произведении” В памяти остались"	1	14.01	
18.	Габдулла Тукайның Кырлайдагы музее. /Музей Габдуллы Тукая в Кырлае.	1	21.01	
19.	«Салават күпере» журналы/Журнал “ Салават күпере"	1	28.01	
20.	**Иҗади эш .Салават күпере” журналы санына күзәтү./ Творческая работа**	1	4.02	
	Ватаным өчен!/ За Родину! - 5 сәгать			
21.	Муса Җәлилнең тормышы һәм иҗаты. /Жизнь и творчество Мусы Джалиля	1	11.02	
22.	Нәҗип Җиһановның иҗаты./ Творчество Назиба Жиганова.	1	18.02	
23.	*«Алтынчәч»либреттосыннан өзек/Отрывок из либретто " Алтынчеч»*	1	25.02	
24.	Муса Җәлил исемендәге Татар дәүләт академия опера һәм балет театры./ Татарский государственный академический театр оперы и балета им. М. Джалиля	1	3.03	
25.	*Фатих Кәримнең «Кыр казы» шигыре/ Стихотворение Фатиха Карима " Полевой гусь»*	1	10.03	
	Кояшлы ил – бәхет иле / Солнечная страна-страна счастья - 5 сәгать			
26.	*Нәби Дәүлинең «Бәхет кайда була?» шигыре./Стихотворение Наби Даули “Где бывает счастье?”*	1	17.03	
27.	*Фатих Хөснинең «Чыбыркы» хикәясе./ Рассказ Фатиха Хусни “ Кнут”*	1	7.04	

28.	Әхмәт Рәшитовның « Кояшлы ил – бәхет иле» шигыре./ Стихотворение Ахмета Рашитова « Солнечная страна – страна счастья”.	1	14.04	
29.	Мәгъсүм Хуҗинның «Туган көн» хикәясе./ Рассказ Магсума Хузина “ День рождения".	1	21.04	
30.	БСҮ “Өлкәннәргә ихтирам”/Развитие связной речи “ Уважение к пожилым”	1	28.04	
Кеше – табигать баласы/ Человек- дитя природы- 3 сәгать				
31.	*М. Әгъләм, “Матурлык минем белән” шигыре./ Стихотворение М. Агляма, “Красота со мной”*	1	5.05	
32.	Рәссам Иван Иванович Шишкин иҗаты./ Творчество художника Ивана Ивановича Шишкина	1	12.05	
33.	Шишкин картиналарында туган як табигате/ Природа родного края в картинах Шишкина	1	19.05	
Эш беткәч көләргә ярый/ Когда работа закончена, можно посмеяться - 2 сәгать				
34.	Шәүкәт Галиевнның «Ул кем?» «Әлләкем», «Мәрзия мәсьәләсе» шигырьләре/ Стихи Шауката Галиева “Он кто?”,”Кто-то”, “Задачи Марзии”.	1	26.05	
35.	Үтелгән материалны йомгаклап кабатлау. / Повторение пройденного материала.	1	26.05	

БӘЯЛӘҮ НОРМАЛАРЫ

Тыңлап аңлауны бәяләү

Тыңланган татар сөйләмен тулаем аңлап, төп эчтәлеген сөйләп бирә алганда, **«5»ле** куела.

Тыңланган татар сөйләмен аңлап, эчтәлеген якынча дөрес сөйли алганда, **«4»ле** куела.

Тыңланган татар сөйләмен аңлап, эчтәлеген өлешчә генә сөйли алганда, **«3»ле** куела.

Тыңланган татар сөйләменең эчтәлеген тулаем аңламаганда, **«2»ле** куела.

Диалогик сөйләмне бәяләү

Бирелгән ситуация яки лексик тема буенча әйтелеше һәм грамматик төзелеше ягыннан дөрес, эчтәлеге ягыннан эзлекле һәм тулы диалогик сөйләм төзегәндә, **«5»ле** куела.

Бирелгән ситуация яки лексик тема буенча репликаларның әйтелешендә һәм аерым сүзләрнең грамматик формаларында 2-3 хата җибәреп, эчтәлеге ягыннан эзлекле диалогик сөйләм төзегәндә, **«4»ле** куела.

Өстәмә сораулар ярдәмендә генә әңгәмә кора алганда, репликаларның әйтелешендә һәм сүзләрнең грамматик формаларында 4-6 хата җибәреп, эчтәлеге ягыннан эзлексез диалогик сөйләм төзегәндә, **«3»ле** куела.

Бирелгән ситуация яки лексик тема буенча диалог төзи алмаганда, **«2»ле** куела.

Монологик сөйләмне бәяләү

Әйтелеше һәм грамматик төзелеше ягыннан дөрес һәм эчтәлеге ягыннан тулы, эзлекле монологик сөйләм өчен **«5»ле** куела.

Аерым сүзләрнең әйтелешендә, грамматик формаларында яки җөмлә төзелешендә 2-3 хатасы булган, эчтәлеге ягыннан тулы монологик сөйләм өчен **«4»ле** куела.

Сүзләрнең әйтелешендә, җөмлә төзелешендә 4-6 хаталы, эчтәлеге ягыннан эзлекле булмаган монологик сөйләм өчен **«3»ле** куела.

Лексик темага монолог төзи алмаганда, **«2»ле** куела.

Укуны бәяләү

Текстның эчтәлеген тулаем аңлап, сәнгатьле итеп укыганда, **«5»ле** куела.

Текстның эчтәлеген аңлап, сәнгатьле һәм аңлаешлы итеп укыганда, әмма 2-3 орфоэпик хата (авазларның әйтелешен бозу, басымны дөрес куймау, интонацияне сакламау) булганда, **«4»ле** куела.

Текстның эчтәлеген өлешчә аңлап укыганда, 4-6 тупас орфоэпик хата булганда, **«3»ле** куела.

Текстның эчтәлеген тулысынча аңламыйча, орфоэпик кагыйдәләрне бозып укыганда, **«2»ле** куела.

5 нче сыйныф өчен татар әдәбиятыннан контроль тест1.Фольклор –сүзе...

а) хикәя

б) әкият

в) халык иҗаты

2.Байназар Әлменов -

а) рәссам

б) галим

в) шагыйрь

а) язучы

3.Мәдрәсәдәге укучыларны

а) шәкертләр дип атыйлар

б)школьниклар дип атыйлар

в) укучылар дип атыйлар

4.”Исемдә калганнар “ әсәренең

төп герое кем?

а) Габдуллаҗан

б) Габидулла

в) Габдулла

5.Рөстәм маҗаралары әсәрен

а) Муса Җәлил язган

б) Гадел Кутуй зган

в)Шәүкәт Галиев язган

6.”Чәчәк нигә боекты” хикәясендә

кайсы ел фасылы сурәтләнгән?

а) кыш фасылы

б) яз фасылы

в) көз фасылы

7.Туган җирегез табигате турында

5-7 җөмлә языгыз